

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA PALADI c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 39806/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

10 iulie 2007

ACEASTĂ CAUZĂ A FOST RETRIMISĂ ÎN MAREA CAMERĂ

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Paladi c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

Dl J. CASADEVALL,

Dl G. BONELLO,

Dl K. TRAJA,

Dl S. PAVLOVSKI,

Dl L. GARLICKI,

Dra L. MIJOVIĆ, *judcători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 19 iunie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 39806/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de dl Ion Paladi („reclamantul”), la 9 noiembrie 2005.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl Gh. Ulianovschi, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins, în special, că nu i s-a acordat asistență medicală corespunzătoare și că a fost deținut fără un temei legal și în absența motivelor verosimile de a fi bănuit că el ar fi săvârșit o infracțiune. El s-a plâns de absența motivelor relevante pentru prelungirea detenției sale preventive și de durata de timp în care au fost decise cererile sale *habeas corpus*, precum și de refuzul de a examina un recurs și o nouă cerere *habeas corpus*. De asemenea, el s-a plâns de omisiunea autorităților de a se conforma prompt măsurilor provizorii dispuse de Curte la 10 noiembrie 2005 în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții). La 11 noiembrie 2005, Președintele unei Camere a acelei Secțiuni a decis să indice Guvernului măsuri provizorii în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții, și anume de a asigura continuarea tratamentului reclamantului în Centrul Republican de Neurologie („CRN”). La 22 noiembrie 2005, Camera a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis examinarea fondului cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în anul 1953 și locuiește în Chișinău.

6. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

7. Reclamantul a lucrat ca viceprimar al municipiului Chișinău. El era, de asemenea, lector la Academia de Studii Economice din Moldova. Între 24 septembrie 2004 și 25 februarie 2005, el a fost deținut în Izolatorul de Detenție Provizorie al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției („CCCEC”). La 25 februarie 2005, el a fost transferat în Izolatorul Anchetei Preliminare nr. 3 al Ministerului Justiției din Chișinău (cunoscută de asemenea ca „Închisoarea nr. 3”, care a fost, ulterior, redenumită „Închisoarea nr. 13”). Reclamantul suferă de mai multe boli (a se vedea paragrafele 17 și 20 de mai jos).

1. Procedurile împotriva reclamantului

8. Reclamantul este acuzat în trei dosare penale separate, în temeiul articolelor 185 alin. 3 și 327 alin. 2 ale Codului de procedură penală („CPP”), de abuz de putere și abuz în serviciu.

9. La 17 septembrie 2004, CCCEC a pornit o urmărire penală împotriva reclamantului, iar la 24 septembrie 2004 el a fost reținut.

10. La 27 septembrie 2004, Judecătoria Buiucani a emis un mandat pentru arestarea și detenția sa pentru 30 de zile. Motivele aduse de instanța judecătorească pentru eliberarea mandatului de arest au fost că:

„Reclamantul este periculos pentru societate. În caz de eliberare, el ar putea săvârși alte infracțiuni, distruge probe sau să se ascundă de organul de urmărire penală sau instanță, să influențeze derularea normală a urmăririi penale sau acumularea probelor și ar putea influența probele și martorii.”

La 4 octombrie 2004, Curtea de Apel Chișinău a menținut acea încheiere. Judecătorul M.B. a avut opinie separată, constatând că nu există niciun motiv pentru deținerea reclamantului, deoarece procurorul nu a prezentat nicio probă cu privire la pretinsul pericol că acesta se va ascunde sau va influența urmărirea penală. Reclamantul avea familie și domiciliu permanent în Chișinău, era bolnav și nu avea antecedente penale.

11. Reclamantul a depus cereri *habeas corpus* la 5, 13 și 19 octombrie, 2 noiembrie și 29 decembrie 2004, precum și la 22 februarie, 23 iunie și 20 septembrie 2005. El s-a bazat pe următoarele fapte: starea rea a sănătății sale; lipsa antecedentelor penale; reputația sa impecabilă ca doctor în economie și lector universitar; faptul că documentele sale de identitate au fost ridicate de organul de urmărire penală ca el să nu poată părăsi țara; faptul că familia sa și domiciliul său permanent erau în Chișinău; faptul că el o întreținea pe mama

sa în vârstă de 75 de ani care era invalidă; el avea garanția personală a trei persoane bine cunoscute (care au depozitat deja 3,000 lei moldovenești (MDL), fiecare din ei fiind pregătit să plătească restul sumei de MDL 8,000 solicitată inițial de instanța de judecată) și lipsa motivelor pentru arestarea sa. Toate aceste cereri au fost respinse din motive similare celor aduse în încheierea din 27 septembrie 2004.

12. La 22 octombrie 2004, dosarul a fost transmis în instanța de judecată pentru examinare.

13. La o dată nespecificată în octombrie 2004, procuratura a transmis în instanța de judecată al doilea dosar, în care reclamantul era de asemenea identificat ca una din persoanele inculcate. Urmărirea penală în acea cauză a început la 28 martie 2003. Organul de urmărire penală a încetat-o de două ori din lipsă de probe (la 15 iulie și 26 septembrie 2003), însă în ambele cazuri procurorul a dispus redeschiderea ei. La 27 octombrie 2004, ambele cauze au fost conexe.

14. La 2 noiembrie 2004, judecătorul L.V., președintele Judecătoriei Centru, a respins cererea reclamantului de eliberare sub garanția personală a trei persoane bine cunoscute, fără a aduce niciun motiv.

15. Reclamantul a contestat cu recurs, însă judecătorul L.V. a refuzat să trimită recursul său în Curtea de Apel, deoarece legislația nu prevedea contestarea cu recurs a unor astfel de încheieri. Reclamantul a depus recursul direct la Curtea de Apel Chișinău care, de asemenea, a refuzat să-l examineze din același motiv. Un răspuns similar a fost dat la recursurile depuse la 25 februarie și 27 septembrie 2005.

16. La 30 decembrie 2004, cel de al treilea dosar penal în care reclamantul era acuzat de abuz de putere în interes personal a fost prezentat în instanța de judecată pentru examinare. Această cauză a fost, de asemenea, conexată la cele două cauze menționate mai sus împotriva reclamantului.

2. Starea medicală a reclamantului și tratamentul administrat

17. De la 24 septembrie 2004, reclamantul a fost deținut în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC. La 29 septembrie 2004, o comisie medicală consultativă a examinat fișa medicală a reclamantului la cererea soției acestuia și a dat următoarea diagnoză: diabet de tip II (dependent de insulină), polineuropatie, angiospasm diabetic, tiroidită autoimună faza 2, consecințe ale unei traume la cap cu hipertensiune intracraniană, paroxism vagovagal, bronșită cronică obstructivă, pancreatită cronică recurentă însoțită de insuficiență endocrină, hepatită cronică activă și sindrom astenic. La 14 noiembrie 2004, soția reclamantului a informat instanța de judecată de constatările comisiei medicale.

18. Potrivit reclamantului, Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC nu a avut personal medical până la sfârșitul lunii februarie 2005, când acolo a fost angajat un terapeut. El pretinde că el a cerut asistență medicală de mai multe ori, însă a primit tratament doar de la medici din alte instituții care l-au

vizitat când exista o urgență. La 28 septembrie 2004, a fost chemată o ambulanță pentru tratarea reclamantului de hipertensiune acută. Medicul a prescris o consultație a unui specialist endocrinolog, care l-a văzut pe reclamant la 21 decembrie 2004. De asemenea, reclamantul a informat procurorul și instanța de judecată de dieta sa specială și necesitățile sale medicale, însă nu a primit niciun răspuns. El a prezentat copii ale plângerilor din partea soției sale, a mamei sale și a unui grup parlamentar adresate administrației CCCEC, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, instanței de judecată care judeca cauza sa, Președintelui Republicii Moldova, ministrului Justiției, precum și altor autorități. Soția reclamantului a primit câteva răspunsuri formale, prin care ea a fost informată, în esență, că soțul său a fost examinat de mai multe ori de diferiți medici și că lui, în caz de necesitate, i se va acorda asistență medicală.

19. La 15 februarie 2005, reclamantul a fost examinat de către dr. B.E., un psihoneurolog care a conchis că starea sănătății sale era „instabilă cu o ușoară îmbunătățire” și că el avea nevoie să continue tratamentul sub supraveghere. La 25 februarie 2005, reclamantul a fost transferat în Izolatorul Anchetei Preliminare al Închisorii nr. 3 din Chișinău.

20. La 2 martie 2005, în conformitate cu o încheiere judecătorească, reclamantul a fost examinat de o comisie medicală a Ministerului Sănătății. B.I., un neurolog și membru al comisiei, l-a diagnosticat cu encefalopatie, polineuropatie de origine endocrină, hipertensiune, boală vasculară periferică și paraplegie inferioară. El a recomandat ca reclamantul să fie tratat în staționar. Z.A., un endocrinolog și membru al comisiei, l-a diagnosticat pe reclamant cu diabet, angiopatie micro și macro, cardiomiopatie, hipertensiune arterială, hepatoză diabetică steatoreică, tiroidită, hipotiroidită și encefalopatie. El a recomandat o dietă specială și un tratament în staționar în clinici specializate (endocrinologie – cardiologie - neurologie). E.V., șeful departamentului cardiologie al Ministerului Sănătății și membru al comisiei, l-a diagnosticat pe reclamant cu cardiomiopatie ischemică și cardiopatie mixtă, angină pectorală instabilă, atacuri prelungite pe parcursul a două săptămâni anterioare, hipertensiune arterială (gradul 3), insuficiență cardiacă congestivă (gradul 2), hipertensiune și insuficiență renală endocrină, boală vasculară diabetică și dilatare toracică. E.V. a recomandat ca reclamantul să fie tratat în staționar într-o secție de cardiologie pentru a investiga și preveni riscul unui infarct miocardic. Ea a considerat necesar de a face tratament anticoagulant, însă a notat că, având în vedere riscul de hemoragie gastrică, un astfel de tratament putea avea loc doar în condiții de strictă supraveghere și cu chirurghi la îndemână, care să intervină în caz de necesitate.

21. În baza acestor recomandări, instanța de judecată a dispus transferul reclamantului la un spital penitenciar.

22. În baza unui ordin al Ministerului Sănătății, dr. V.P., un neurolog de la Centrul Republican de Neurologie al Ministerului Sănătății, l-a examinat pe reclamant la 20 mai 2005. El a confirmat diagnozele anterioare și a

recomandat tratament complex într-o secție neurologică specializată a Ministerului Sănătății, inclusiv tratament prin terapie cu oxigen hiperbaric („OHB”).

23. La 30 mai 2005, directorul spitalului penitenciar unde era deținut reclamantul a informat instanța de judecată cu privire la recomandările lui V.P. și a spus că reclamantului i-au fost date medicamentele prescrise, dar nu și terapia OHB, care era imposibil de administrat la spitalul penitenciar din lipsa echipamentului necesar. De asemenea, el a informat instanța de judecată că starea reclamantului îl împiedica pe acesta să participe la ședințele judecătorești.

24. La 1 iunie 2005, Judecătoria Centru a constatat că starea reclamantului și a unui alt co-acuzat s-a înrăutățit și a suspendat examinarea cauzelor lor „până la recuperare”. Instanța de judecată nu a răspuns la cererea soției reclamantului de eliberare a acestuia pentru a permite tratamentul și nici la scrisoarea menționată mai sus a directorului spitalului penitenciar.

25. Prin scrisorile din 9, 17 și 22 iunie, 5 iulie și 1 august 2005, directorul spitalului penitenciar a informat din nou instanța de judecată despre lipsa echipamentului necesar la spital pentru tratamentul prescris de V.P.

26. La 7 și 15 septembrie 2005, o comisie medicală a Ministerului Sănătății, care includea medici de la CRN l-a examinat pe reclamant, iar, la 16 septembrie 2005, aceasta a recomandat *inter alia* tratamentul cu OHB într-o secție neurologică specializată.

27. La 16 septembrie 2005, directorul spitalului penitenciar a confirmat în numele reclamantului că spitalul nu avea echipamentul necesar pentru tratamentul neurologic solicitat. Această informație a fost prezentată Judecătoriei Centru.

28. La 19 septembrie 2005, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului a înaintat o cerere *amicus curiae* instanței de judecată după vizitarea reclamantului în spital. El a considerat că starea reclamantului era incompatibilă cu condițiile sale de detenție și tratament și a protestat împotriva deciziei de a suspenda examinarea cauzei până la recuperarea acestuia.

29. Având în vedere constatările comisiei medicale a Ministerului Sănătății din 16 septembrie 2005, care a recomandat ca reclamantul să fie tratat într-o secție neurologică specializată, la 20 septembrie 2005, Judecătoria Centru a dispus transferarea acestuia la CRN pentru 30 de zile.

30. La 27 septembrie 2005, reclamantul a cerut Judecătoriei Centru să dispună efectuarea unei expertize cu privire la starea sănătății sale înainte și după arestarea sa, precum și cu privire la starea sa la data depunerii cererii. În decizia sa din aceeași zi, Judecătoria Centru a respins cererea reclamantului, deoarece nu a fost invocat niciun dubiu cu privire la starea sănătății sale.

31. La o dată nespecificată, reclamantul a cerut conducerii CRN să descrie starea sănătății sale și tratamentul administrat. El nu a primit niciun răspuns. La 17 octombrie 2005, instanța de judecată a indicat CRN să răspundă

imediat și instanța de judecată a primit răspunsul acestuia la 20 octombrie 2005. În răspunsul său, CRN a dat diagnoza sa cu privire la starea reclamantului și a constatat că starea sănătății lui era instabilă și că el avea nevoie în continuare de tratament. La 20 octombrie 2005, Judecătoria Centru a extins tratamentul reclamantului până la 10 noiembrie 2005 în baza scrisorii de la CRN.

32. Potrivit unui certificat eliberat de secția terapie cu OHB a Spitalului Clinic Republican („SCR”), reclamantul a primit acolo cinci ședințe de terapie cu OHB, începând cu 2 noiembrie 2005, care au dat rezultate pozitive. Reclamantului i-a fost prescris un curs de douăsprezece ședințe, programate să continue până la 28 noiembrie 2005. Potrivit reclamantului, el a fost escortat de la CRN la SCR la fiecare două zile pentru efectuarea procedurii, de asemenea, el a început acolo un tratament de acupunctură. Reclamantul a prezentat o copie a certificatului Judecătoriei Centru care, la 10 noiembrie 2005, a decis că el ar trebui să fie transferat la spitalul penitenciar. Instanța de judecată și-a bazat decizia pe scrisoarea CRN din 9 noiembrie 2005, care menționa că starea reclamantului s-a stabilizat și că el va fi externat la 10 noiembrie 2005. Deoarece scrisoarea CRN nu a inclus terapia cu OHB printre recomandările sale cu privire la tratament, instanța de judecată a constatat că orarul pentru tratamentul cu OHB fixat pentru luna noiembrie era irelevant.

33. La 16 noiembrie 2005, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale a răspuns la întrebările Agentului guvernamental cu privire la necesitatea de a trata reclamantul. În scrisoare se menționa că, la 17 noiembrie 2005, fișele medicale ale reclamantului au fost examinate de un grup de medici, care a constatat că el nu avea nevoie de tratament în staționar „în nicio instituție medicală, inclusiv în [CNR]” și că el putea fi tratat și în ambulatoriu.

34. În scrisoarea sa din 12 februarie 2007, reclamantul a prezentat Curții un certificat care menționa că, la 20 iunie 2006, el a fost recunoscut ca invalid de gradul II.

3. *Cererile habeas corpus ale reclamantului*

35. La 23 iunie 2005, instanța de judecată a respins cererea *habeas corpus* a reclamantului din următoarele motive:

„motivele pentru prelungirea detenției preventive a acuzatului rămân valabile, deoarece acuzațiile împotriva sa sunt bazate pe circumstanțe care încă nu au fost examinate de instanța de judecată, iar schimbarea măsurii preventive ar putea împiedica stabilirea adevărului în procesul penal.”

36. La 8 iulie 2005, reclamantul a depus o altă cerere *habeas corpus*, bazându-se pe articolele 2 și 3 ale Convenției și a subliniat că, în timp ce examinarea cauzei sale a fost suspendată până la recuperarea sa, lui i-a fost refuzat tratamentul medical necesar pentru a asigura o astfel de recuperare. Instanța de judecată a amânat examinarea cererii. Examinarea cererii a fost din nou amânată la 11 iulie 2005 pentru o perioadă nedeterminată.

37. La 18 iulie, judecătorul L.V. a lipsit și examinarea cauzei a fost amânată. La 22 iulie 2005, alți membri ai completului de judecată au lipsit și examinarea cauzei a fost din nou amânată.

38. La 25 iulie 2005, reclamantul a cerut o copie a procesului-verbal al ședințelor judecătorești din 8 și 11 iulie 2005 și a informat instanța de judecată despre înrăutățirea stării sănătății sale. Cererea sa a fost refuzată. La 3 august 2005, Judecătoria Centru a informat reclamantul că examinarea cererii sale *habeas corpus* a fost amânată până la primirea unui răspuns din partea Ministerului Sănătății la solicitarea sa din 7 iulie 2005 cu privire la starea sănătății sale.

39. La 20 septembrie 2005, Judecătoria Centru a respins cererea *habeas corpus* a reclamantului „deoarece motivele pentru prelungirea detenției rămân valabile”. De asemenea, instanța de judecată a respins plângerea reclamantului că tratamentul medical insuficient pe care el l-a primit a constituit tratament inuman și degradant:

„... deoarece reprezentantul [spitalului penitenciar] a declarat că [reclamantului] i-a fost acordat tratamentul medical necesar de staționar; nu există nici o probă cu privire la tratamentul inuman sau degradant”.

Totuși, în același timp, instanța de judecată a dispus transferul reclamantului la CRN (a se vedea paragraful 29 de mai sus).

40. La 27 septembrie 2005, recursul reclamantului nu a fost examinat, instanța de judecată constatând că nu era posibilă depunerea recursului. De asemenea, instanța de judecată a respins cererea sa pentru efectuarea unei examinări medicale pentru a stabili starea actuală a sănătății sale și modul în care el a fost tratat în timpul detenției sale.

41. La 11 octombrie 2005, reclamantul a depus o altă cerere *habeas corpus*, contestând *inter alia* existența unei suspiciuni rezonabile care să justifice detenția sa continuă. El s-a referit la constatarea unei violări a articolului 5 al Convenției în cauza *Șarban v. Moldova* (nr. 3456/05, 4 octombrie 2005), ca o nouă circumstanță pentru examinarea necesității de a-l deține. Instanța de judecată a respins cererea, constatând că ea putea fi depusă doar peste cel puțin o lună de la examinarea ultimei cereri de acest gen. De asemenea, ea a constatat că hotărârea la care s-a făcut referire nu era o circumstanță nouă, deoarece ea se referea doar la dl Șarban și nu la reclamant.

42. La 10 noiembrie 2005, reclamantul a cerut Judecătoriei Centru să dispună tratamentul său continuu la CRN sau eliberarea sa în baza cererii sale *habeas corpus*. Instanța de judecată a respins cererea (a se vedea paragraful 32 de mai sus) și nu a examinat cererea *habeas corpus*.

43. La 15 noiembrie 2005, Judecătoria Centru a respins cererea reclamantului *habeas corpus* din 10 noiembrie 2005 constatând că:

„... nu au fost examinate toate probele; [reclamantul] a lucrat ca viceprimar al municipiului Chișinău și continuă să aibă influență asupra martorilor care urmează a fi audiați; el ar putea împiedica prezentarea în instanța de judecată a unor probe autentice, care continuă să fie păstrate de Primăria Chișinău”.

44. La 15 decembrie 2005, detenția preventivă a reclamantului a fost schimbată cu obligația de a nu părăsi țara.

4. Măsurile provizorii indicate de Curte

45. În seara zilei de 10 noiembrie 2005, Curtea a indicat printr-un fax trimis Guvernului Republicii Moldova o măsură interimară în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții, care prevedea că „reclamantul nu ar trebui transferat de la CRN, până când Curtea va avea posibilitatea de a examina cazul, adică până la 29 noiembrie 2005 cel târziu.” La 11 noiembrie 2005, Grefierul Adjunct al Secțiunii a Patra a telefonat de câteva ori la numerele de telefon indicate de Agentul guvernamental însă nu a primit niciun răspuns.

46. În dimineața zilei de 11 noiembrie 2005, reclamantul a cerut instanței de judecată care judeca cauza să suspende executarea deciziei sale din 10 noiembrie 2005 și să împiedice transferarea lui din CRN. El a prezentat o copie a faxului de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la măsurile provizorii. Judecătoria Centru nu a ținut o ședință judecătorească și nu a răspuns la această cerere. În aceeași zi, el a fost transferat la spitalul penitenciar.

47. La 14 noiembrie 2005, avocatul reclamantului l-a informat pe președintele Consiliului Superior al Magistraturii despre omisiunea judecătorului L.V., președintele Judecătoriei Centru, de a examina cererea lui din 11 noiembrie 2005 și a cerut întreprinderea unor acțiuni urgente pentru a asigura conformarea cu măsurile provizorii dispuse de Curte. În aceeași zi, avocatul a prezentat o cerere similară Agentului guvernamental al Republicii Moldova la Curte și Procuraturii Generale, notând că procurorul responsabil de cauza reclamantului a susținut cererea acestuia de a continua tratamentul la CRN.

48. La aceeași dată, ca urmare a cererii agentului guvernamental, Judecătoria Centru a dispus transferarea reclamantului la CRN până la 29 noiembrie 2005. Evenimentele ulterioare sunt disputate de către părți. Potrivit reclamantului, el a fost adus la CRN la ora 18.30, însă conducerea spitalului a refuzat să-l admită timp de 6 ore. Atunci când reclamantul a început să se simtă rău, conducerea l-a admis după miezul nopții. Potrivit Guvernului, reclamantul a fost admis în ziua când Judecătoria Centru a dispus admiterea sa, iar întârzierea a fost cauzată de părerile medicilor că reclamantul nu necesita continuarea tratamentului la CRN. Agentul guvernamental a supravegheat personal executarea indicației.

49. Reclamantul a prezentat o copie a unui reportaj de știri difuzat de postul de televiziune PRO TV, care a arătat evenimentele de la CRN. Reporterul a susținut că reclamantul a fost nevoit să aștepte o decizie timp de șase ore și că, în final, a fost admis după miezul nopții. Medicii l-au informat pe reporter că ei au refuzat inițial să-l admită pe reclamant din cauza absenței fișei medicale a acestuia și că ei l-au admis doar după ce le-a fost adusă fișa

medicală. Într-un interviu acordat aceluiași reporter, agentul guvernamental a declarat că motivul pentru întârzierea admiterii reclamantului au fost „anumite chestiuni tehnice, organizaționale”. Acest lucru a fost confirmat de o declarație a directorului Departamentului Instituțiilor Penitenciare.

50. La 12 decembrie 2005, Consiliul Superior al Magistraturii l-a informat pe avocatul reclamantului în răspuns la scrisoarea acestuia din 14 noiembrie 2005 că Judecătoria Centru a primit, în mod oficial, informația despre măsurile provizorii indicate de Curtea Europeană, luni, 14 noiembrie 2005, la ora 14.19. Ca urmare a unei ședințe judecătorești urgente, instanța de judecată a dispus transferul reclamantului la CRN.

5. Acordul de reglementare amiabilă

51. În mai 2006, după cum se pretinde, reclamantul ar fi făcut Guvernului propuneri în scris cu privire la reglementarea amiabilă a cauzei sale. Documentul pe care el l-a prezentat Curții se referea la starea rea a sănătății sale care făcea imposibilă participarea sa în procedurile penale și includea condiția „garantării de către stat a achitării sale irevocabile” înainte ca el să fie de acord să-și retragă cererea de la Curte.

52. La 27 iulie 2006, Guvernul a prezentat Curții un acord de reglementare amiabilă semnat de el și de către reclamant în aceeași zi. El a cerut Curții să radieze cererea de pe rolul său conform articolului 37 al Convenției.

53. Reclamantul nu a informat Curtea despre acord și nici nu a cerut radierea cererii sale de pe rolul Curții. Atunci când i s-au cerut comentarii, avocatul său a declarat că el nu a știut despre acord, deoarece el nu a fost implicat în negocieri. În răspunsul la scrisoarea Curții din 22 ianuarie 2007, prin care reclamantului i s-a cerut să confirme concluzia cu privire la voința sa liberă cu privire la acordul de reglementare amiabilă, reclamantul a cerut Curții la 12 februarie 2007 să continue examinarea cauzei sale, deoarece principala sa condiție care, aparent, neoficial a fost acceptată de Guvern, de a fi achitat de toate acuzațiile, nu a fost îndeplinită și el a considerat acordul nul.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

54. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Șarban* (citată mai sus, §§ 51-56).

Suplimentar, articolul 329 al Codului de procedură penală prevede următoarele:

„(1) La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.

(2) În cazul aplicării arestării preventive, hotărîrea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 312, care se aplică în mod corespunzător.”

ÎN DREPT

55. Reclamantul s-a plâns de încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 3 al Convenției. Articolul 3 prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

56. De asemenea, reclamantul a considerat că detenția sa a fost contrară articolului 5 § 1 al Convenției, partea relevantă a căruia este următoarea:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;”

57. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 5 § 3 al Convenției, că detenția sa preventivă nu s-a bazat pe motive „relevante și suficiente”. De asemenea, el s-a plâns de decizia de a suspenda examinarea cauzei sale până la recuperarea sa. Partea relevantă a articolului 5 § 3 prevede următoarele:

„3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol ... are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

58. De asemenea, reclamantul a susținut că durata de timp în care a fost examinată cererea sa *habeas corpus*, refuzul de a examina recursul său împotriva respingerii acelei cereri și respingerea acelei cereri în baza unor noi circumstanțe au constituit fiecare o încălcare a articolului 5 § 4 al Convenției, care prevede următoarele:

„4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

59. *In fine*, reclamantul s-a plâns de întârzierea de a se conforma măsurilor provizorii indicate de Curte. El a considerat că acest lucru a constituit o violare a articolului 34 al Convenției, care prevede următoarele:

„Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretind victimă a unei

încălcări, de către una din Înaltele Părți Contractante, a drepturilor recunoscute în Convenție sau protocoalele sale. Înaltele Părți Contractante se angajează să nu împiedice prin nici o măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

I. OBIECTIILE PRELIMINARE ALE GUVERNULUI

A. Pierderea calității de victimă

60. Guvernul a susținut că, drept urmare a încheierii acordului de reglementare amiabilă cu reclamantul (a se vedea paragraful 52 de mai sus) și plății sumei prevăzute în el (MDL 10,000, echivalentul a 596 euro (EUR)), reclamantul și-a pierdut calitatea de victimă a unei încălcări a drepturilor sale. El a negat existența vreunei părți „neoficiale” a acordului, care, în orice caz, ar fi, din punct de vedere legal, nulă, cum ar fi promiterea a ceva ce doar o instanță de judecată independentă ar putea decide, și anume achitarea reclamantului. El a cerut Curții să radieze cererea de pe rolul său în conformitate cu articolul 37 al Convenției.

61. Reclamantul nu a fost de acord, pretinzând că acordul prevedea o compensație simbolică care nu avea nicio legătură cu numărul și gravitatea violărilor de care s-a plâns el. El a pretins că el a fost convins să semneze acordul, deoarece era bolnav, iar Guvernul a insistat ca negocierile să aibă loc fără participarea avocatului său. Mai mult, lui i s-a promis, într-un acord nescris, că toate acuzațiile împotriva sa vor fi retrase. Deoarece acest lucru nu s-a întâmplat, el a considerat că acordul nu a fost îndeplinit de Guvern și a cerut Curții să continue examinarea cererii sale.

62. Curtea reamintește că articolul 37 al Convenției prevede că, în orice stadiu al procedurii, ea poate hotărî scoaterea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanțele permit să se tragă una din concluziile specificate în alineatele (a), (b) sau (c) ale paragrafului 1 al acestui articol. Articolul 37 § 1 prevede următoarele:

„1. În orice stadiu al procedurii, Curtea poate hotărî scoaterea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanțele permit să se tragă concluzia că:

- a) solicitantul nu dorește să o mai mențină sau
- b) litigiul a fost rezolvat sau
- c) pentru orice alt motiv constatat de Curte care nu mai justifică continuarea examinării cererii.

Totuși, Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale o cere.”

63. Din scrisorile reclamantului, este clar că el dorește să-și mențină cererea. Prin urmare, nu există o chestiune cu privire la aplicabilitatea articolului 37 § 1 (a) în această cauză.

64. Curtea urmează să verifice dacă ea ar trebui să radieze această cerere de pe rol în baza altor prevederi ale articolului 37 § 1 al Convenției. Curtea

reamintește că „pentru a conchide în această cauză că litigiul a fost rezolvat în sensul articolului 37 § 1 (b) și că, prin urmare, nu există o justificare obiectivă pentru reclamant să-și mai mențină cererea, este necesar de a examina, mai întâi de toate, dacă circumstanțele de care s-au plâns direct reclamantii există în continuare și, în al doilea rând, dacă efectele unei posibile violări a Convenției din cauza acelor circumstanțe au fost, de asemenea, înlăturate” (a se vedea *Association SOS Attentats and de Boery v. France* [GC], (dec.), nr. 76642/01, § 32, ECHR 2006-...).

65. În această cauză, Curtea acceptă punctul de vedere al reclamantului că suma compensației oferite nu are o legătură rezonabilă cu pretenziile violări ale Convenției, dacă acest lucru urma să fie dovedit. De asemenea, ea notează că reclamantul a fost, fără îndoială, într-o stare rea a sănătății, ceea ce l-a făcut indisponibil de a participa la ședințele judecătorești. Mai mult, el nu a fost asistat de către avocatul său, ceea ce l-a privat de o consultanță importantă cu privire la chestiuni juridice complexe. În această ultimă privință, argumentul Guvernului că nu putea fi făcută o promisiune că reclamantul va fi achitat, deoarece acest lucru ar fi constituit o acțiune nulă din punct de vedere legal, doar susține argumentul că reclamantul avea nevoie de consultanță juridică cu privire la o chestiune pe care el, în mod clar, a considerat-o crucială într-un acord cu Guvernul, și anume renunțarea la acuzațiile împotriva sa (a se vedea paragraful 51 de mai sus).

66. Având în vedere cele de mai sus, Curtea nu poate conchide că „litigiul a fost rezolvat” în sensul articolului 37 § 1 (b) al Convenției și nici că „nu se mai justifică continuarea examinării cererii” în sensul articolului 37 § 1 (c). Într-adevăr, ea consideră, având în vedere gravitatea violărilor pretense, că „respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale” îi cere să continue examinarea cererii (a se vedea articolul 37 § 1 *in fine*).

Prin urmare, cererea Guvernului de radiere a cererii de pe rolul Curții urmează a fi respinsă.

B. Epuizarea căilor de recurs interne

67. Reclamantul a pretins că lipsa asistenței medicale și condițiile sale de detenție în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC au constituit tratament inuman și degradant, care este contrar articolului 3 al Convenției.

68. Guvernul a susținut că reclamantul nu a epuizat căile de recurs interne disponibile în ceea ce privește pretenziile formulate în temeiul articolului 3 al Convenției. El s-a bazat pe cauza *Drugalev* (citată în *Holomiov v. Moldova*, nr. 30649/05, § 88, 7 noiembrie 2006).

69. În ceea ce privește acțiunea civilă prin care să se ceară încetarea imediată a unei pretense violări, Curtea a constatat deja că cauza *Drugalev* invocată de Guvern nu a constituit o probă suficientă că un astfel de recurs era efectiv (a se vedea *Holomiov*, citată mai sus, § 106). Nefiind informată de vreo evoluție care ar fi avut loc după hotărârea *Drugalev*, Curtea nu vede

niciun motiv de a se abate de la acea constatare în această cauză. Prin urmare, rezultă că această pretenție nu poate fi respinsă pentru neepuizarea căilor de recurs interne disponibile.

C. Pretențiile inadmisibile

70. Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 3 al Convenției, în măsura în care ea se referă la condițiile lui de detenție în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC, este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției (a se vedea *Șarban*, citată mai sus, § 78, care se referă la același Izolator de Detenție Provizorie și la aceeași perioadă ca în această cauză).

71. De asemenea, Curtea consideră că, în lumina materialelor din dosar, nu se poate spune că reclamantul a fost arestat, fără motive verosimile de a bănui că el a săvârșit o infracțiune, contrar articolului 5 § 1 al Convenției (a se vedea paragrafele 8 și 9 de mai sus). Prin urmare, această parte a cererii urmează a fi declarată vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției.

D. Concluzie

72. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 3 al Convenției (cu privire la pretinsa insuficiență a tratamentului medical) și al articolului 5 §§ 1, 3 și 4 (cu excepția pretinsului arest fără motive verosimile de a bănui că el a săvârșit o infracțiune) ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de examinarea fondului. Prin urmare, ea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va purcede imediat la examinarea fondului acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

73. Reclamantul s-a plâns de o violare a articolului 3 al Convenției ca rezultat al omisiunii de a-i acorda asistență medicală corespunzătoare în timpul detenției sale la CCCEC, al omisiunii de a-l transfera la o instituție neurologică la recomandarea dr. V.P. (a se vedea paragraful 22 de mai sus) și întreruperea tratamentului său neurologic.

74. Guvernul a susținut că reclamantului i-a fost acordat tratament medical corespunzător atât la CCCEC și Închisoarea nr. 3, cât și la spitalul penitenciar. Medici de la instituții medicale specializate l-au examinat pe reclamant de fiecare dată când a fost necesar (potrivit documentelor prezentate de Guvern, aproximativ o dată pe lună între septembrie 2004 și ianuarie 2005). În caz de urgență, el putea fi transportat la un spital din

apropiere. Transferul reclamantului de la spitalul penitenciar la CRN și înapoi a fost dispus în baza probelor medicale prezentate în instanța de judecată. În special, în absența oricărei mențiuni în scrisoarea de la CRN despre vreun curs continuu de terapie cu OHB, instanța de judecată a respins cererea reclamantului cu privire la continuarea tratamentului său. Mai mult, instanța de judecată a emis deciziile sale fără nicio întârziere.

75. Curtea face referire la principiile stabilite în jurisprudența sa în ceea ce privește îngrijirea medicală a deținuților (a se vedea, spre exemplu, *Șarban*, citată mai sus, §§ 75-77).

76. Curtea notează că reclamantul suferea de mai multe boli grave. Câțiva medici au recomandat tratamentul lui în staționar, sub supraveghere medicală, unii dintre ei considerând că erau necesare operații care puteau fi efectuate numai în unități medicale specializate în cardiologie, neurologie sau endocrinologie (a se vedea paragrafele 17-20 de mai sus). Prin urmare, este clar că reclamantul avea nevoie de supraveghere medicală constantă, în absența căreia el își expunea sănătatea unor riscuri majore. Mai mult, reclamantul, soția și avocatul lui s-au plâns mai multor autorități de insuficiența tratamentului medical, însă au putut obține doar vizite sporadice ale medicilor și asistență medicală urgentă în cazuri de urgență (a se vedea paragrafele 17 și 18 de mai sus). Într-adevăr, potrivit declarațiilor Guvernului, reclamantul a fost vizitat de medici aproximativ o dată pe lună (a se vedea paragraful 74 de mai sus). De asemenea, Curtea reamintește constatarea sa din hotărârea *Șarban* (citată mai sus, § 81) că, până la 11 februarie 2005, în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC nu a existat personal medical.

77. Rezultă că reclamantului nu i-au fost acordate asistență și supraveghere medicală corespunzătoare în timpul detenției în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC.

78. Curtea notează că, la 20 mai 2005, dr. V.P., care l-a examinat pe reclamant la indicația Ministerului Sănătății și care lucra la CRN, a recomandat transferul acestuia la o instituție unde el ar fi putu urma terapie cu OHB (a se vedea paragraful 22 de mai sus). În continuare, ea notează că directorul spitalului în care reclamantul a fost deținut a informat instanța de judecată națională despre incapacitatea instituției sale de a efectua tratamentul deplin recomandat de dr. V.P. din cauza lipsei echipamentului (a se vedea paragrafele 23, 25 și 27 de mai sus).

79. Curtea recunoaște necesitatea ca instanța de judecată națională să se bazeze pe opinii medicale înainte de a decide asupra transferului la un alt spital. Totuși, instanței de judecată naționale i-a trebuit o perioadă nerezonabil de lungă de timp pentru a obține opinia medicală și nu a luat măsuri pentru a grăbi acest proces, ceea ce a avut ca rezultat o întârziere de patru luni până la transferul reclamantului. Este frapant faptul că comisia medicală l-a examinat pe reclamant pentru prima dată abia la 7 septembrie 2005.

80. Instanța de judecată națională trebuia, de asemenea, să ia în considerație recomandarea de a-l transfera pe reclamant la o clinică

neurologică, care a fost făcută de un medic ale cărui calificare și independență nu au fost contestate. Însăși instanța de judecată l-a considerat pe reclamant incapabil să participe la ședințele sale judecătorești, care au avut loc începând cu 1 iunie 2005 (a se vedea paragraful 24 de mai sus). Totuși, în același timp, ea nu a considerat necesar de a-i permite reclamantului să înceapă un tratament. Deoarece instanța de judecată nu s-a bazat pe vreo probă specifică care ar fi confirmat că reclamantul ar fi putut să încerce să evadeze, nu există nicio justificare pentru omisiunea instanței de judecată de a dispune transferul reclamantului mult mai devreme.

81. Omisiunea de a transfera reclamantul la o clinică neurologică într-o perioadă rezonabilă de timp și întârzierea începerii tratamentului recomandat, care a rezultat din acest fapt, l-au expus în mod nenecesar pe reclamant unui risc pentru sănătatea sa și ar fi trebuit să aibă ca rezultat stres și neliniște (a se vedea *Șarban*, citată mai sus, § 87).

82. De asemenea, Curtea notează că, deși atât dr. V.P., cât și comisia medicală au prescris reclamantului terapia cu OHB, niciunul din ei nu s-a referit la CRN ca fiind instituția corespunzătoare (a se vedea paragrafele 22 și 26 de mai sus). Judecătoria Centru a decis transferul reclamantului la CRN, deși din dosar rezultă că tratamentul cu OHB al reclamantului a fost efectuat la SCR (a se vedea paragraful 32 de mai sus). Prin urmare, rezultă că SCR era autoritatea medicală competentă să consulte instanța de judecată cu privire la necesitatea de a continua terapia cu OHB prescrisă reclamantului. În pofida acestui fapt, instanța de judecată și-a bazat decizia doar pe scrisoarea de la CRN.

83. În continuare, Curtea este frapată de urgența cu care instanța de judecată națională a decis să dispună transferul reclamantului de la CRN și, implicit, încetarea tratamentului cu OHB. Deși având în posesie două opinii medicale aparent divergente (cea a CRN, care a recomandat externarea reclamantului din spital și care nu a făcut nicio referire la terapia cu OHB, și cea a SCR, care a recomandat continuarea terapiei cu OHB), instanța de judecată a ales pur și simplu să ignore una din ele. Acest lucru este în contradicție clară cu poziția aceleiași instanțe de judecată luată după 20 mai 2005, când ei i-a fost prezentată doar o singură opinie medicală – necontestată, și când ea a fost gata să aștepte patru luni o a doua opinie (a se vedea paragrafele 22-29 de mai sus). Mai mult, instanța de judecată națională nu a evaluat riscul potențial pentru sănătatea reclamantului în urma întreruperii tratamentului cu OHB în raport cu orice risc de securitate sau cu alt motiv invocat pentru transferul urgent al reclamantului.

84. Curtea consideră că, prin întreruperea tratamentului reclamantului cu OHB, care a fost recomandat de medici și care a dat deja rezultate pozitive, instanța de judecată națională a afectat eficacitatea tratamentului lui întârziat. De asemenea, aceasta i-a cauzat reclamantului stres și neliniște, care au depășit nivelul inerent oricărei privări de libertate.

85. Curtea conchide că lipsa asistenței medicale corespunzătoare în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC, tratamentul incomplet al reclamantului în spitalul penitenciar după 20 mai 2005 și încetarea subită a tratamentului lui cu OHB au constituit fiecare o violare a articolului 3 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

86. Reclamantul s-a plâns de detenția sa ilegală după 22 octombrie 2004, când a expirat ultimul mandat care autoriza arestarea sa preventivă (a se vedea paragrafele 10 și 12 de mai sus).

87. Guvernul a declarat că, după cum prevede clar legislația, după transmiterea dosarului reclamantului în instanța de judecată pentru examinare, ținea de competența acelei instanțe să soluționeze orice cerere cu privire la detenția reclamantului la faza judecării cauzei. Guvernul a invocat aceleași prevederi legale ca și în cauza *Boicenco v. Moldova* (nr. 41088/05, §§ 64-71, 11 iulie 2006).

88. Curtea reamintește că ea a constatat o violare a articolului 5 § 1 al Convenției sub acest aspect în cauzele *Boicenco* (citată mai sus, § 154) și *Holomiov* (citată mai sus, § 130). Examinând materialele prezentate ei, Curtea consideră că dosarul nu conține niciun element care i-ar permite să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

89. Curtea constată, din motivele aduse în cauzele citate mai sus, că detenția reclamantului, după transmiterea dosarului pentru examinare în instanța de judecată după 22 octombrie 2004, când termenul de detenție autorizat prin ultima încheiere judecătorească a expirat, nu s-a bazat pe nicio prevedere legală.

90. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției în perioada de după 22 octombrie 2004.

IV. PRETINSELE VIOLĂRI ALE ARTICOLULUI 5 § 3 ȘI § 4 AL CONVENȚIEI

91. Reclamantul a formulat mai multe pretenții în temeiul articolului 5 § 3 și § 4 al Convenției (lipsa motivelor pentru detenția sa după transmiterea dosarului pentru examinare în instanța de judecată; decizia de a suspenda examinarea cauzei sale „până la recuperare”; perioada de timp în care a fost examinată cererea sa *habeas corpus* din 8 iulie 2005; refuzul instanțelor judecătorești de a examina recursul său împotriva încheierii din 20 septembrie 2005, prin care a fost respinsă plângerea sa, și respingerea cererii sale *habeas corpus* din 12 octombrie 2005, în care el a invocat o hotărâre recentă adoptată de către această Curte).

92. În lumina constatării sale că detenția reclamantului după 22 octombrie 2004 nu s-a bazat pe nicio bază legală (a se vedea paragraful 90 de mai sus),

Curtea nu consideră necesar de a examina aceste pretenții separat (a se vedea, de asemenea, *Șarban*, citată mai sus, §§ 104 și 124).

V. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 34 AL CONVENȚIEI

93. Reclamantul a pretins că transferul său de la CRN înainte ca tratamentul său să fi luat sfârșit, în pofida măsurilor provizorii indicate Guvernului în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții, a încălcat drepturile sale garantate de articolul 34 al Convenției.

Articolul 39 al Regulamentului Curții prevede următoarele:

„1. Camera sau, dacă este cazul, Președintele ei poate, fie la cererea uneia din părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, să indice părților orice măsură provizorie pe care ei o consideră că trebuie să fie adoptată în interesul părților sau a bunei desfășurări a procedurii.

2. Comitetul de Miniștri va fi informat despre această măsură.

3. Camera poate invita părțile să-i prezinte informații despre orice problemă privitoare la aplicarea măsurilor provizorii pe care ea le-a indicat.”

94. Reclamantul a susținut, în special, că judecătorul L.V., președintele Judecătoriei Centru, nu a examinat cererea sa din 11 noiembrie 2005 de a se conforma măsurilor provizorii. Atunci când el, în sfârșit, a examinat, la 14 noiembrie 2005, cererea reclamantului și a dispus transferul lui la CRN, conducerea CRN a refuzat să coopereze, lăsându-l să aștepte neliniștit timp de câteva ore până a fi internat.

95. Guvernul nu a fost de acord. El a recunoscut că, în seara zilei de 10 noiembrie 2005, a primit prin fax două scrisori de la Curte, însă a subliniat că Grefa Curții nu a trimis scrisoarea relevantă și prin poșta electronică, după cum s-a convenit anterior în ceea ce privește corespondența în general. După ce a primit faxul în dimineața zilei de 11 noiembrie 2005, Agentul guvernamental, dl V. Pârlog, a întreprins imediat pași pentru conformarea cu măsurile provizorii indicate. În special, în aceeași zi el i-a scris o scrisoare președintelui instanței de judecată care examina cauza. Deoarece a fost imposibil de a convoca toți participanții într-o ședință judecătorească în aceeași zi, instanța de judecată i-a citat pentru următoarea zi lucrătoare, adică la 14 noiembrie 2005. În aceeași zi, reclamantul a fost transferat înapoi la CRN, spre surprinderea medicilor de la CRN, care nu au văzut niciun motiv medical pentru transferul lui. Astfel, toate măsurile rezonabile pentru conformarea cu măsura provizorie au fost întreprinse.

96. Curtea reiterează că, „prin articolul 34 al Convenției, Înaltele Părți Contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al dreptului unui reclamant de a sesiza Curtea cu o cerere individuală. Omisiunea unui Stat Contractant de a se conforma măsurilor provizorii trebuie considerată o piedică pentru Curte de a examina, în mod eficient, cererea reclamantului și ca o piedică în exercitarea efectivă a dreptului

acestui și, prin urmare, ca o violare a articolului 34” (a se vedea *Mamatkulov and Askarov v. Turkey* [GC], nr. 46827/99 și 46951/99, § 128, ECHR 2005-I).

97. Curtea notează derularea evenimentelor după ce ea a indicat Guvernului măsurile provizorii (a se vedea paragrafele 45-50 de mai sus). Se pare că au existat deficiențe serioase la fiecare etapă a procesului de conformare cu măsurile provizorii, începând cu absența în biroul agentului guvernamental a funcționarilor care să răspundă la apelurile telefonice urgente de la Grefă și continuând cu omisiunea acelui birou de a întreprinde acțiuni între dimineața zilei de 11 noiembrie 2005 și după-amiaza zilei de 14 noiembrie 2005 (a se vedea paragraful 47 de mai sus), combinate cu omisiunea Judecătoriei Centru de a examina urgent chestiunea atunci când, la 11 noiembrie 2005, i s-a cerut acest lucru de către avocatul reclamantului. *In fine* refuzul timp de șase ore de a-l interna pe reclamant la CRN, în pofida măsurilor provizorii ale Curții și deciziei instanței judecătorești naționale, constituie, de asemenea, o chestiune de îngrijorare.

98. Curtea notează că reclamantul era într-o stare gravă, care, după cum rezultă din documentele disponibile în perioada relevantă, a constituit un risc imediat și iremediabil pentru sănătatea sa. Anume acest risc a constituit motivul pentru decizia Curții de a indica măsura provizorie. Din fericire, nu au avut loc consecințe negative pentru viața sau sănătatea reclamantului, care să rezulte din întârzierea de a implementa acea măsură. Totuși, Curtea nu poate accepta că responsabilitatea statului pentru omisiunea de a se conforma obligațiilor lui angajate prin Convenție ar trebui să depindă de circumstanțe imprevizibile, cum ar fi (ne)survenirea unei urgențe medicale în perioada de neconformare cu măsurile provizorii. Ar fi contrar obiectului și scopului Convenției ca Curtea să ceară probe nu doar cu privire la un risc de prejudiciere iremediabilă a unuia dintre drepturile fundamentale garantate de Convenție (cum ar fi cele protejate de articolul 3, a se vedea, spre exemplu, *Aoulmi v. France*, nr. 50278/99, § 103, ECHR 2006-... (extrase)), dar și cu privire la o prejudiciere de fapt înainte ca ea să aibă dreptul să constate o încălcare de către un stat a obligației sale de a se conforma măsurilor provizorii.

99. Curtea consideră că omisiunea autorităților naționale de a se conforma urgent cu măsura provizorie indicată de Curte a expus în sine unui risc capacitatea reclamantului de a menține cererea lui la Curte și, astfel, a fost contrară exigențelor articolului 34 al Convenției. Acest lucru a fost determinat, în primul rând, de aparenta lipsă în legislația și practica naționale a prevederilor clare care să ceară unei instanțe judecătorești naționale să examineze urgent o măsură provizorie; și, în al doilea rând, de deficiențele în organizarea activității biroului Agentului guvernamental, care au avut ca rezultat omisiunea acestuia de a reacționa prompt la măsura provizorie și de a asigura ca administrația spitalului să aibă la dispoziția sa toate documentele medicale necesare (a se vedea paragraful 49 de mai sus).

100. În lumina riscului foarte serios la care a fost expus reclamantul ca rezultat al întârzierii de a se conforma cu măsura provizorie, în pofida termenului relativ scurt al acestei întârzieri, Curtea constată că a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției în această cauză.

VI. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

101. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

102. Reclamantul a pretins EUR 2,241 cu titlu de prejudiciu material cauzat prin detenția sa ilegală. El a pretins că această sumă a constituit salariul net pe care el nu l-a putut primi din cauza detenției sale ilegale între 24 septembrie 2004 și 15 decembrie 2005 și a prezentat un certificat de la angajatorul său care confirma declarațiile sale.

103. Guvernul a susținut că reclamantul nu avea dreptul la nicio compensație cu titlu de prejudiciu material, deoarece cauza sa penală era încă pendinte pe rolul instanțelor judecătorești naționale. Dacă reclamantul ar fi fost achitat, el ar fi putut pretinde compensații la nivel național.

104. Curtea reamintește că regula epuizării căilor de recurs interne, prevăzută de articolul 35 § 1 al Convenției, nu este aplicabilă pretențiilor de satisfacție echitabilă făcute în temeiul articolului 41 al Convenției (a se vedea *De Wilde, Ooms and Versyp v. Belgium* (articolul 50), hotărâre din 10 martie 1972, Seria A nr. 14, §§ 15-16 și *Becciev v. Moldova*, nr. 9190/03, § 80, 4 octombrie 2005). Prin urmare, reclamantului nu i se poate cere să inițieze noi proceduri prin care să pretindă compensații pentru violările constatate în această hotărâre.

105. Curtea consideră că există o legătură causală clară între violarea constatată a articolului 5 § 1 al Convenției și suma pretinsă de către reclamant pentru compensarea venitului său ratat. Deoarece detenția reclamantului după 22 octombrie 2004 nu a avut nicio bază legală, el are dreptul să obțină salariul său pentru întreaga perioadă a acelei detenții ilegale (a se vedea *Ceský v. the Czech Republic*, nr. 33644/96, § 91, 6 iunie 2000; *Nikolova v. Bulgaria* (nr. 2), nr. 40896/98, § 94, 30 septembrie 2004; *Becciev*, citată mai sus, § 81). Curtea acordă reclamantului EUR 2,080.

B. Prejudiciul moral

106. Reclamantul a pretins EUR 35,000 cu titlu de prejudiciu moral cauzat ca rezultat al încălcării drepturilor sale garantate de Convenție. El s-a bazat pe jurisprudența Curții în cauze anterioare similare. El a susținut că încălcările drepturilor sale garantate de Convenție i-au cauzat sentimente de frustrare, incertitudine și neliniște, care nu pot fi compensate prin simpla constatare a unei violări.

107. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că nu a fost adusă nicio probă care să dovedească prejudiciul moral pretins de reclamant. El a considerat că cauzele la care a făcut referire reclamantul erau irelevante, deoarece ele se refereau la situații de tip diferit. Dacă Curtea ar constata o violare a oricărui articol al Convenției, acest lucru în sine ar constitui o satisfacție echitabilă suficientă.

108. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzate durere considerabilă, stres și neliniște ca urmare a lipsei tratamentului medical corespunzător și a detenției sale ilegale timp de mai mult de un an de zile, în special, datorită caracterului notoriu al cauzei sale și a faptului că el s-a aflat în vizorul publicului și al presei.

109. Hotărând în bază echitabilă și luând în considerație constatarea unei violări a articolului 34 al Convenției în această cauză, Curtea acordă reclamantului suma totală de EUR 15,000 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

110. Reclamantul a mai pretins EUR 5,564 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții, sumă care includea EUR 5,000 pentru reprezentarea lui juridică. În susținerea pretențiilor sale, reclamantul a trimis Curții o copie a contractului cu avocatul său, o copie a listei detaliate care arăta numărul de ore lucrate de avocatul său pentru pregătirea cauzei, la o rată de EUR 100 pentru o oră de lucru și documente care confirmau calificarea academică și experiența avocatului. Rata onorariului perceput pe oră corespundea unei decizii a Baroului Avocaților din Republica Moldova adoptată la 29 decembrie 2005, prin care s-a recomandat nivelul de remunerare pentru avocații care reprezintă reclamanți în tribunalele internaționale. Avocatul a inclus și timpul în care a încercat să asigure implementarea măsurilor provizorii.

111. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă, susținând că ea era excesivă în raport cu salariul mediu lunar în Republica Moldova. De asemenea, Guvernul a contestat numărul de ore lucrate de reprezentantul reclamantului și a subliniat caracterul neobligatoriu al deciziei Baroului Avocaților.

112. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41 al Convenției, trebuie stabilit dacă ele au

fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime (a se vedea, de exemplu, *Amihalachioaie v. Moldova*, nr. 60115/00, § 47, ECHR 2004-III).

113. În această cauză, luând în considerație lista detaliată prezentată de reclamant, criteriile de mai sus și complexitatea cauzei, Curtea acordă reclamantului EUR 4,000.

D. Dobânda de întârziere

114. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Declară*, în unanimitate, inadmisibile pretențiile formulate în temeiul articolului 3 al Convenției în ceea ce privește condițiile de detenție a reclamantului în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC și în temeiul articolului 5 în măsura în care ea se referă la pretinsul arest al reclamantului fără motive verosimile de a bănuși că el a săvârșit o infracțiune, iar restul cererii admisibilă;
2. *Hotărăște*, în unanimitate, că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește tratamentul medical insuficient acordat reclamantului la fiecare etapă a detenției sale;
3. *Hotărăște*, în unanimitate, că a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției în ceea ce privește lipsa unei baze legale corespunzătoare pentru detenția reclamantului după transmiterea dosarului său în instanța de judecată pentru examinare la 22 octombrie 2004;
4. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar de a examina separat pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 5 § 3 al Convenției;
5. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar de a examina separat pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției;
6. *Hotărăște*, cu șase voturi pro și unul împotriva, că a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției;
7. *Hotărăște*, în unanimitate,

(a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:

- (i) EUR 2,080 (două mii optzeci euro) cu titlu de prejudiciu material;
- (ii) EUR 15,000 (cincisprezece mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
- (iii) EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
- (iv) orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

8. *Respinge*, în unanimitate, restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 10 iulie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, opinia parțial disidentă a judecătorului Sir Nicolas Bratza este anexată la această hotărâre.

N.B.
T.L.E

OPINIA PARȚIAL DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI SIR NICOLAS BRATZA

1. Eu am votat ca și majoritatea Camerei în ceea ce privește toate aspectele cauzei, cu excepția concluziei ei că a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției. Eu nu pot să constat că această prevedere a fost încălcată în contextul circumstanțelor specifice ale acestei cauze.

2. Concluzia majorității se bazează pe întârzierea autorităților moldovenești de a se conforma măsurilor provizorii indicate Guvernului, în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții, în seara zilei de joi, 10 noiembrie 2005 și de a cere ca reclamantul să nu fie transferat de la Centrul Republican de Neurologie al Ministerului Sănătății („CRN”) până când Curtea va avea posibilitatea să examineze cazul, adică cel târziu până la 29 noiembrie 2005.

3. Evenimentele cu privire la autorizarea măsurilor provizorii sunt descrise în hotărârea Curții.

Începând cu 2 noiembrie 2005, reclamantul a fost supus tratamentului cu oxigen hiperbaric („OHB”) la Spitalul Clinic Republican („SCR”), unde el era escortat de la CRN la fiecare două zile. Tratamentul a fost programat să continue până la 28 noiembrie 2005. Măsurile provizorii au fost aplicate de Curte ca rezultat al unei decizii a Judecătoriei Centru din 10 noiembrie ca reclamantul să fie transferat de la CRN la un spital penitenciar, instanța de judecată bazându-și decizia pe o scrisoare a CRN din 9 noiembrie, care menționa că starea reclamantului s-a stabilizat și că el urma să fie externat de la Centru la 10 noiembrie. Deoarece terapia cu OHB nu a fost inclusă în recomandările CRN cu privire la tratament, instanța de judecată nu a considerat relevant orarul tratamentului cu OHB care trebuia să urmeze.

Măsurile provizorii au fost indicate Guvernului printr-un facsimil. În ziua următoare, vineri, 11 noiembrie 2005,

(i) Grefierul adjunct al Secțiunii a Patra a Curții a telefonat de câteva ori la numerele indicate Grefei Curții de Agentul guvernamental, însă nu a primit niciun răspuns;

(ii) se pare că reclamantul a cerut instanței de judecată care examina cauza să suspende executarea deciziei sale și să prevină transferul său de la CRN, prezentând o copie a facsimilului Curții prin care au fost indicate măsurile provizorii. Judecătoria Centru nu a ținut o ședință judecătorească și nici nu a răspuns în alt mod cererii reclamantului, în aceeași zi reclamantul fiind transferat la spitalul penitenciar;

(iii) potrivit Guvernului, în dimineața când a primit facsimilul Curții, Agentul guvernamental, dl V. Pârlog, a întreprins imediat pași pentru a se conforma măsurilor indicate, scriind o scrisoare președintelui instanței de judecată care examina cauza.

Derularea precisă a evenimentelor ulterioare este neclară. Potrivit observațiilor Guvernului, deoarece nu a putut fi fixată o ședință judecătorească în aceeași zi, instanța de judecată a citat participanții într-o ședință judecătorească pentru următoarea zi lucrătoare, adică luni, 14 noiembrie (a se vedea § 95). Totuși, potrivit unei scrisori din 12 decembrie 2005, adresată de către Consiliul Superior al Magistraturii avocatului reclamantului ca răspuns la scrisoarea acestuia în care el s-a plâns de omisiunea instanței de judecată care examina cauza de a examina cererea sa din 11 noiembrie, Judecătoria Centru a primit, în mod oficial, informația despre măsurile provizorii indicate de Curte abia la ora 14.19 a zilei de 14 noiembrie și, ca urmare a unei ședințe judecătorești de urgență, a dispus transferul reclamantului la CRN (a se vedea § 50).

Nu se contestă faptul că, la 14 noiembrie, reclamantul a fost transferat înapoi la CRN la decizia instanței de judecată care examina cauza, însă, deoarece Centrul nu a văzut niciun motiv medical pentru transfer și deoarece fișa medicală a reclamantului nu a fost disponibilă imediat, conducerea Centrului a refuzat să-l interneze timp de aproape șase ore.

4. În hotărârea sa *Mamatkulov (Mamatkulov and Askarov v. Turkey [GC]*, nr. 46827/99 și 46951/99, § 128, ECHR 2005-I), Curtea a constatat că „omisiunea unei Înalte Părți Contractante de a se conforma măsurilor provizorii urmează a fi apreciată ca o piedică pentru Curte de a examina efectiv cererea reclamantului și ca împiedicarea exercițiului eficace al dreptului acestuia și, prin urmare, ca o violare a articolului 34”.

O violare a acelui articol a fost constatată în însăși cauza *Mamatkulov*, așa cum aceasta a fost constatată și în cauze ulterioare care, în mod similar, s-au referit la expulzarea sau extrădarea unui reclamant cu încălcarea termenelor măsurilor provizorii aplicate de Curte în temeiul articolului 39 de a proteja reclamantul împotriva riscului de a fi supus în statul primitor tratamentului contrar articolului 2 sau 3 (a se vedea, de exemplu, *Shamayev and Others v. Georgia and Russia*, hotărâre din 12 aprilie 2005, nr. 36378/02, ECHR 2005-... ; *Olaechea Cahuas v. Spain*, hotărâre din 10 august 2006, nr. 24668/03, ECHR 2006-...).

5. Totuși, în opinia mea, există două puncte de distincție importante între circumstanțele cauzelor menționate mai sus și cele din această cauză, care ar îndreptăți Curtea să ajungă la o concluzie diferită. În primul rând, nu a existat o încălcare intenționată a măsurilor provizorii din partea autorităților naționale, care, atunci când au aflat că articolul 39 a fost aplicat, au încercat să se conformeze indicațiilor Curții prin reîntoarcerea reclamantului la CRN. Se prezumă că a existat o întârziere regretabilă înainte ca reclamantul să fie reîntors la Centru, iar hotărârea Curții, în mod corect, atrage atenția asupra deficiențelor din sistem, care sunt exemplificate prin această cauză, în special, absența la 10 noiembrie a oricărui oficial capabil să reacționeze la facsimilul

Curții sau să răspundă, la 11 noiembrie, la apelurile telefonice de la Curte, precum și aparenta lipsă a comunicării efective între judiciar și alte autorități, pentru a asigura ca o ședință judecătorească să fie convocată de urgență la 11 noiembrie pentru a preveni transferul reclamantului de la CRN sau pentru a asigura reîntoarcerea lui promptă. Mai mult, intervalul de șase ore până când reclamantul a fost în sfârșit reinternat la CRN sugerează o coordonare slabă între autoritățile relevante, inclusiv judiciarul și autoritățile medicale. Totuși, eu nu am niciun motiv de a pune la îndoială că, atunci când a aflat despre măsurile provizorii, Agentul guvernamental a întreprins imediat pași pentru a încerca să remedieze situația și, pe cât e posibil, să prevină cauzarea vreunui prejudiciu prin transferul reclamantului de la CRN, deși, în consecință, pașii întreprinși nu s-au dovedit a fi atât de efectivi precum ar fi trebuit să fie.

6. În al doilea rând, ceea ce este mai important, eu nu pot să constat că, în contextul faptelor specifice ale acestei cauze, se poate spune că întârzierea de a implementa măsurile provizorii au împiedicat exercițiul eficace al dreptului unei persoane de a sesiza Curtea cu o cerere individuală, în sensul articolului 34 al Convenției. În această privință, cauza este foarte diferită de cele unde transferul unui reclamant dintr-un stat cu încălcarea termenelor indicației date în temeiul articolului 39 a avut ca consecință inevitabilă lipsirea de efect a exercițiului dreptului prin împiedicarea Curții de a examina efectiv o pretenție formulată în temeiul Convenției și, în ultimă instanță, de a proteja reclamantul împotriva potențialelor încălcări ale drepturilor garantate de Convenție care au fost invocate.

Este adevărat că, așa cum a fost notat în hotărârea Curții în cauza *Olaechea Cahuas*, exercițiul efectiv al dreptului poate fi „împiedicat”, în sensul articolului 34 chiar și în circumstanțe în care mai este posibil pentru Curte să examineze cererea. Însuși scopul aplicării măsurilor provizorii este evitarea riscului de a cauza un prejudiciu ireparabil integrității fizice sau mintale ori sănătății unui reclamant ca rezultat al unei acțiuni viitoare, în timp ce pretențiile cu privire la o încălcare a drepturilor fundamentale garantate de Convenție se examinează de Curte. Chiar și o întârziere în conformarea cu măsurile provizorii, care ar expune reclamantul unui astfel de risc, ar putea, în anumite circumstanțe, să constituie o împiedicare a exercițiului efectiv al acestui drept. Totuși, în circumstanțele acestei cauze și având în vedere, în special, faptul că s-a constatat că starea reclamantului s-a stabilizat înainte ca el să fie externat din CRN la 10 noiembrie, eu nu pot să împărtășesc opinia majorității că întârzierea relativ scurtă, care a avut loc înainte ca reclamantul să fie reinternat la CRN și să beneficieze de terapia completă cu OHB, l-au expus pe acesta unui risc foarte grav pentru viața sau sănătatea sa sau că a avut ca rezultat împiedicarea exercițiului efectiv al dreptului său de a sesiza Curtea cu o cerere individuală, astfel încât să determine o violare a obligațiilor statului în temeiul articolului 34.